

**Regeling van de Minister van Klimaat en Groene Groei van _____, nr. WJZ/
, tot wijziging van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies en Regeling openstelling
EZK- en LNV-subsidies 2025 in verband met de invoering en openstelling van de
subsidiemodule Nationale Investeringsregeling Klimaatprojecten Industrie (NIKI)**

De Minister van Klimaat en Groene Groei,

Gelet op de artikelen 2, 4, 5, eerste en tweede lid, 15, 16, 17, eerste, vierde en zesde lid, 19, tweede lid, 25, 34, eerste lid, 48, eerste lid en 50, van het Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies;

Besluit:

Artikel I

De Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies wordt als volgt gewijzigd:

A

Na titel 4.7 wordt een titel toegevoegd, luidende:

Titel 4.8. Nationale Investeringsregeling Klimaatprojecten Industrie (NIKI)

Artikel 4.8.1. Begripsbepalingen

In deze titel wordt verstaan onder:

accountant: een registeraccountant of een accountant-administratieconsulent ten aanzien van wie in het accountantsregister een aantekening is geplaatst als bedoeld in artikel 36, tweede lid, onderdeel i, van de Wet op het accountantsberoep;

bod: de subsidie-intensiteit die is opgenomen in de subsidieaanvraag;

CO₂: CO₂ of CO₂-equivalent;

CO₂-equivalent: de mate waarin een massa-eenheid CH₄, N₂O, HFK's, PFK's en SF₆, overeenkomstig de factoren in bijlage 4.8.1, onderdeel A, bijdraagt aan het broeikaseffect in vergelijking met 1 kg CO₂;

CO₂-emissie: de optelsom van broeikasgasemissies naar de atmosfeer, uitgedrukt in CO₂-equivalenten;

CO₂-emissiereductie: de vermindering in uitstoot van broeikasgassen naar de atmosfeer;

exploitatieactiviteiten: activiteiten die zien op exploitatie van de NIKI-installatie of -installaties na ingebruikname;

dispensatierecht: een overdraagbaar recht om gedurende het kalenderjaar een emissie van één ton kooldioxide-equivalent in de lucht te veroorzaken in het kalenderjaar waarin die uitstoot plaatsvindt zonder toepassing van het tarief, genoemd in artikel 71p, eerste lid, onderdeel a, van de Wet belastingen op milieugrondslag;

exploitatiefase: de exploitatie van de NIKI-installatie of -installaties gedurende de looptijd van het NIKI-project;

industriële onderneming: een commerciële organisatie die:

a. materiële goederen produceert, waarbij grondstoffen worden verwerkt en waarbij sprake is van een hoge graad van mechanisering en automatisering, genoemd in de Standaardbedrijfsindeling 2008, versie 2022, van het Centraal Bureau voor de Statistiek, hoofdgroep C; of

b. afval en afvalwater verwerkt, genoemd in de Standaardbedrijfsindeling 2008, versie 2022, van het Centraal Bureau voor de Statistiek, hoofdgroep E;

investeringsactiviteiten: activiteiten die nodig zijn om tot ingebruikname van de NIKI-installatie of -installaties te komen;

NIKI-installatie: een productie-installatie die in het NIKI-project wordt aangepast of gebouwd om CO₂-emissies te verminderen;

NIKI-product: een meetbare eenheid die in de NIKI-installatie of -installaties wordt geproduceerd, die economisch verhandelbaar is en een bron van opbrengsten is voor de industriële onderneming;

NIKI-project: een samenhangend geheel van activiteiten uitgevoerd in Nederland door een industriële onderneming waarbij een investering in een NIKI-installatie of -installaties plaatsvindt, dat binnen tien jaar na ingebruikname van de NIKI-installatie of -installaties leidt tot een CO₂-emissiereductie van minimaal 100.000 ton CO₂ ten opzichte van het referentieproduct of de -producten en dat past binnen de in bijlage 4.8.1, onderdeel B, opgenomen omschrijving;

overtollige dispensatierechten: het overschot aan dispensatierechten dat toe te schrijven is aan het NIKI-project en verhandeld zou kunnen worden;

opt out-regeling: het krijgen van toestemming om, bij wijze van uitzondering, niet deel te nemen aan het Europese emissiehandelssysteem, hoewel de installatie wel aan een van de deelnamecriteria voldoet;

productievolume: de totale hoeveelheid van NIKI-producten die door de NIKI-installatie of -installaties binnen de exploitatiefase, na ingebruikname van de NIKI-installatie of -installaties, worden vervaardigd;

referentieproduct: het referentieproduct is een verhandelbaar product dat in de markt wordt vervangen door een NIKI-product;

subsidie-intensiteit: het bedrag in euro's subsidie per ton CO₂-emissiereductie.

Artikel 4.8.2. Subsidieverstrekking

De minister verstrekt op aanvraag een subsidie voor het uitvoeren van een NIKI-project aan een ondernemer die een industriële onderneming drijft en die zelfstandig een NIKI-project zal uitvoeren.

Artikel 4.8.3. Verdeling van het subsidieplafond en hoogte subsidie

1. De minister verdeelt het subsidieplafond op volgorde van rangschikking van de aanvragen.
2. De subsidie voor een NIKI-project bedraagt minimaal € 30.000.000 en bedraagt ten hoogste het bedrag van het subsidieplafond.
3. In afwijking van het tweede lid, kan de subsidie voor een NIKI-project minder dan € 30.000.000 bedragen, indien door toekenning van hoger gerangschikte aanvragen een restbudget van minder dan € 30.000.000 overblijft.

Artikel 4.8.4. Subsidiabele kosten

De subsidiabele kosten worden berekend in overeenstemming met de op het moment van indiening van de aanvraag geldende rekenmethode voor de NIKI-subsidieberekening die op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland is geplaatst.

Artikel 4.8.5. Realisatietermijnen

1. De termijn, bedoeld in artikel 23, onderdeel b, van het besluit, is veertien jaar.
2. Met de uitvoering van de investeringsactiviteiten wordt gestart binnen zes maanden na de beschikking tot subsidieverlening.
3. De subsidieontvanger neemt de NIKI-installatie of -installaties uiterlijk binnen vier jaar na de start van het NIKI-project in gebruik.
4. De subsidie voor de exploitatieactiviteiten wordt gedurende tien jaar verstrekt.
5. Op verzoek van de subsidieontvanger kan de minister de termijn, bedoeld in het eerste, tweede, derde of vierde lid, verlengen, indien dit naar het oordeel van de minister passend en geboden is.

Artikel 4.8.6. Afwijzingsgronden

Onverminderd artikelen 22 en 23 van het besluit, beslist de minister afwijzend op een aanvraag, indien:

- a. de subsidieverlening in strijd is met de Richtsnoeren staatssteun ten behoeve van klimaat, milieubescherming en energie 2022 (2022/C 80/01);
- b. de subsidieaanvrager geen investeerder is in de NIKI-installatie of -installaties waarvoor subsidie wordt aangevraagd;

- c. de investeringskosten minder dan twintig procent bedragen van de som van de verdisconteerde exploitatiekosten en verdisconteerde vermeden kosten;
- d. de haalbaarheid, bestaande uit financiële, technische, operationele en markt-haalbaarheid, van het NIKI-project onvoldoende is, blijkend uit de beoordeling van het ingediende projectplan en de vereiste bijlagen, bedoeld in artikel 4.8.9, tweede lid;
- e. binnen het NIKI-project een techniek is gedefinieerd:
 - 1°. die onder een categorie opgenomen in de op het moment van indiening van de aanvraag gepubliceerde Regeling aanwijzing categorieën duurzame energieproductie en klimaattransitie valt; en
 - 2°. waarbij de investeringskosten voor het toepassen van deze techniek tien procent of meer van de totale investeringskosten, bedoeld in artikel 4.8.4, van het NIKI-project bedragen;
- f. voor een techniek die binnen het NIKI-project is gedefinieerd subsidie aangevraagd is op grond van het Besluit stimulering duurzame energieproductie en klimaattransitie;
- g. het bod meer dan 300 Euro/ton CO₂ bedraagt;
- h. de opgevoerde kosten niet aannemelijk zijn;
- i. een ongeschikt referentieproduct is gekozen om de kosten te berekenen;
- j. de berekening van de CO₂-emissiereductie:
 - 1°. niet of in onvoldoende mate volgens de voorgeschreven methode in de op het moment van indiening van de aanvraag geldende NIKI CO₂-emissiereductie berekenmethode die op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland is geplaatst is uitgevoerd, blijkend uit de keuzes en onderbouwingen van de subsidieaanvrager;
 - 2°. onvoldoende nauwkeurig is, blijkend uit de kwaliteit van de gebruikte data en bronnen; of
 - 3°. zeer grote gevoeligheden bevat die onvoldoende zijn beschreven;
- k. subsidie wordt aangevraagd voor een investering in een NIKI-installatie of -installaties die:
 - 1°. de subsidieaanvrager in staat stelt alleen te voldoen aan bindende Unienormen die reeds van kracht zijn; of
 - 2°. niet verder gaat dan de gevestigde commerciële praktijk die algemeen in de gehele Unie en in alle technologieën wordt toegepast;
- l. het niet aannemelijk is dat de NIKI-installatie of -installaties waarvoor subsidie is aangevraagd na tien jaar exploitatie zonder subsidie operationeel blijft respectievelijk blijven;
- m. het NIKI-project niet past in een reeks activiteiten die uiterlijk in 2050 bij de aanvrager zal leiden tot een fossielvrije klimaat-neutrale productie blijkend uit het projectplan, bedoeld in artikel 4.8.9, tweede lid;
- n. het NIKI-project niet voldoet aan het principe van Do No Significant Harm.

Artikel 4.8.7. Rangschikkingscriterium

De minister rangschikt de aanvragen waarop niet afwijzend is beslist, hoger, naarmate het bod lager is.

Artikel 4.8.8. Verplichtingen subsidieontvanger

1. De subsidieontvanger monitort en evalueert op aantoonbare en systematische wijze de resultaten van het NIKI-project door middel van:
 - a. een jaarlijkse rapportage ten aanzien van de activiteiten, bedoeld in artikel 4.8.10, op een door de minister bepaald moment, op basis van de mijlpalen van de investeringsactiviteiten;
 - b. een jaarlijkse rapportage ten aanzien van de activiteiten tijdens de exploitatiefase, bedoeld in artikel 4.8.11, op een door de minister bepaald moment, op basis van een herberekening van de benodigde subsidie, in overeenstemming met de op het moment van indiening van de aanvraag geldende rekenmethode voor de NIKI-subsidieberekening die op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland is geplaatst.
2. Indien de subsidieontvanger ten tijde van de rapportage, bedoeld onder het eerste lid, onderdeel b, onder de CO₂-heffing valt, bevat de rapportage tevens:
 - a. een verklaring dat de subsidieontvanger geen gebruik heeft gemaakt van de opt out-regeling voor de NIKI-installatie of -installaties;
 - b. een verklaring dat de subsidieontvanger in het voorafgaande jaar geen overtollige dispensatierechten heeft verhandeld; of

- c. een herberekening van het aantal overtollige dispensatierechten over de voorafgaande heffingsperiode en de resterende exploitatieperiode.
3. Indien uit de jaarlijkse rapportage, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, blijkt dat het aantal overtollige dispensatierechten in het voorgaande kalenderjaar geheel of voor een gedeelte is verhandeld, wordt per verhandeld overtollig dispensatierecht het op dat moment geldende tarief van de CO₂-heffing in mindering gebracht op het subsidiebedrag.
4. De rapportage, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, gaat op verzoek van de minister of in ieder geval eens per vijf jaar, vergezeld van een rapport van feitelijke bevindingen opgesteld door een accountant over de productieoutput van de NIKI-installatie of -installaties, de kostprijs en de marktprijs van de producten.
5. Een verzoek met betrekking tot een essentiële wijziging als bedoeld in artikel 37, derde lid, van het besluit gaat vergezeld van een beschrijving van de essentiële wijziging, inclusief argumentatie waarom deze wijziging noodzakelijk is binnen het NIKI-project.
6. De subsidieontvanger verleent medewerking aan een evaluatie van de effecten van het door hem uitgevoerde NIKI-project, bedoeld in artikel 4.8.1, voor zover deze medewerking redelijkerwijs van hem verlangd kan worden.
7. De subsidieontvanger is eigenaar van de NIKI-installatie of -installaties waarin wordt geïnvesteerd en blijft eigenaar gedurende de investerings- en exploitatiefase.

Artikel 4.8.9. Informatieverplichtingen subsidieaanvraag

1. De aanvraag voor subsidie bevat:
- a. gegevens over de aanvrager, waaronder de naam van de organisatie, het nummer waarmee de onderneming is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel, het post- en bezoekadres en het rekeningnummer;
 - b. gegevens over de contactpersoon bij de aanvrager, waaronder de naam, het telefoonnummer en het e-mailadres;
 - c. de locatie waar de NIKI-installatie wordt geplaatst;
 - d. stukken waaruit blijkt dat overtuigend zicht is op het ontvangen van alle noodzakelijke vergunningen;
 - e. een projectplan;
 - f. een klimaatplan;
 - g. het bod.
2. Het projectplan, bedoeld in het eerste lid, onderdeel e, bevat in ieder geval de volgende onderdelen:
- a. een beschrijving van het NIKI-project inclusief een planning met mijlpalenbegroting en de go/no go momenten in de fase tot de start van het NIKI-project, onderbouwd met stukken, bestaande uit ten minste, maar niet uitsluitend, de finale investeringsbeslissing op voorwaarde van toekenning als NIKI-project;
 - b. een beschrijving van de technische haalbaarheid van het NIKI-project, inclusief de energie- en massabalans van het productieproces met de NIKI-installatie of -installaties en, indien van toepassing, referentie-installatie of -installaties;
 - c. een beschrijving van de financiële haalbaarheid van het NIKI-project, inclusief:
 - 1°. een prognose van de productieoutput gedurende tien jaar;
 - 2°. een begroting waarin de totale kosten van de subsidiabele activiteiten en de omvang van de gevraagde subsidie zijn opgenomen met daarbij een onderbouwing van de toegepaste referentie en een onderbouwing van de productieoutput van de NIKI-installatie of -installaties, de kostprijs en de marktprijs van de producten, gebruikmakend van de op het moment van indiening van de aanvraag geldende rekenmethode voor de NIKI-subsidieberekening die op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland is geplaatst; en
 - 3°. informatie over de wijze waarop de aanvrager het eigen aandeel in de projectkosten financiert;
 - d. een beschrijving van de markthaalbaarheid van het NIKI-project inclusief een marktonderzoek;
 - e. een beschrijving van de operationele haalbaarheid van het NIKI-project inclusief de juridische vereisten;
 - f. een onderbouwing van de CO₂-emissiereductie die met het NIKI-project wordt gerealiseerd, gebruikmakend van de op het moment van indiening van de aanvraag geldende NIKI CO₂-emissiereductie berekenmethode die op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland is geplaatst;

g. een analyse van risico's en mitigerende maatregelen voor het gehele NIKI-project, bestaande uit ten minste, maar niet uitsluitend, de technische, financiële en operationele haalbaarheid en een gevoeligheidsanalyse van de CO₂-emissiereductie berekening.

3. Het klimaatplan, bedoeld in het eerste lid, onderdeel f, bevat in ieder geval een beschrijving hoe het NIKI-project past binnen de investeringsagenda en vervolgstappen van de aanvrager die leiden tot een fossielvrije klimaat-neutrale productie in 2050, inclusief:

- a. de te zetten vervolgstappen die de aanvrager na afloop van het NIKI-project verwacht te zetten;
- b. de stappen die de aanvrager al heeft ondernomen om het finale energieverbruik van het productieproces te minimaliseren; en
- c. de stappen die gedurende de operationele fase nog genomen zullen worden.

4. Indien de aanvrager onder de CO₂-heffing valt, bevat het klimaatplan, bedoeld in het derde lid, tevens:

- a. een verklaring dat de aanvrager geen gebruik heeft gemaakt van de opt out-regeling voor de NIKI-installatie of -installaties;
- b. een verklaring dat de aanvrager tijdens de exploitatiefase geen overvloedige dispensatierechten zal verhandelen; of
- c. een berekening waarin de aanvrager het aantal overvloedige dispensatierechten over de exploitatieperiode aannemelijk maakt.

5. De informatie, bedoeld in het tweede lid, aanhef en onderdeel c, sub 2, gaat vergezeld van een rapportage van een accountant op basis van Standaard 3400 van de Nederlandse Beroepsorganisatie van accountants.

Artikel 4.8.10. Voorschot investeringsactiviteiten

1. Een voorschot voor investeringsactiviteiten wordt verstrekt conform artikel 46, zesde lid, van het besluit.

2. In afwijking van artikel 46, vierde lid, van het besluit, bedraagt het voorschot het laagste van:

- a. 40 procent van het maximaal toegekende subsidiebedrag; of
- b. de totale investeringskosten conform de goedgekeurde begroting van het NIKI-project.

Artikel 4.8.11. Voorschot exploitatieactiviteiten

Een voorschot voor exploitatieactiviteiten wordt verstrekt conform artikel 46, zevende lid, van het besluit.

Artikel 4.8.12. Bijstelling voorschot exploitatieactiviteiten

1. Het voorschot, bedoeld in artikel 4.8.11, kan binnen zes maanden na afloop van het kalenderjaar worden bijgesteld aan de hand van de jaarlijkse rapportage, bedoeld in artikel 4.8.8, eerste lid, onderdeel b, conform de op het moment van indiening van de aanvraag geldende rekenmethode voor de NIKI-subsidieberekening die op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland is geplaatst, rekening houdend met het gerealiseerde productievolume.

2. Indien de som van de bedragen die in het voorgaande kalenderjaar zijn verstrekt, minder bedraagt dan het op grond van het eerste lid bijgestelde voorschot, wordt het tekort aan verstrekte bedragen verrekend. De minister verstrekt het te weinig betaalde bedrag binnen zes weken na de datum van de bijstelling aan de subsidieontvanger, met dien verstande dat het maximaal te verstrekken voorschotbedrag voor de totale subsidieperiode niet wordt overschreden.

3. Indien de som van de bedragen die in een kalenderjaar zijn verstrekt, meer bedraagt dan het op grond van het eerste lid bijgestelde voorschot, wordt het teveel aan verstrekte bedragen verrekend. De minister brengt het te veel betaalde bedrag aan verstrekte bedragen in mindering op het eerstvolgende toekomstig te verstrekken bedragen en vervolgens op zoveel maandelijkse bedragen als nodig is om het teveel betaalde voorschot volledig te verrekenen. Indien er geen maandelijkse bedragen meer verschuldigd zijn, wordt een teveel betaald voorschot teruggevorderd.

4. De bijstelling, bedoeld in het derde lid, bedraagt 60 procent van het verschil tussen de het herrekenende benodigde steunbedrag conform de rekenmethode voor de NIKI-subsidieberekening die op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland is geplaatst, rekening houdend met het gerealiseerde productievolume.

Artikel 4.8.13. Aanvraag subsidievaststelling

Het eindverslag, bedoeld in artikel 50, tweede lid, onderdeel a, van het besluit, waarmee de aanvraag tot subsidievaststelling vergezeld gaat, bevat, voor zover van toepassing, in ieder geval:

- a. een algemene en technische omschrijving van de aangeschafte en gebruikte installaties en infrastructuur op de productielocatie;
- b. een actuele berekening van de benodigde subsidie conform de op het moment van indiening van de subsidieaanvraag geldende rekenmethode voor de NIKI-subsidieberekening die op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland is geplaatst; en
- c. een berekening van de gerealiseerde CO₂-emissiereductie op basis van de bij aanvraag berekende CO₂-emissiereductie per ton product en de totale productieoutput gedurende de exploitatiefase.

Artikel 4.8.14. Kennisverspreiding

1. Op verzoek van de minister verleent de subsidieontvanger medewerking aan het verspreiden van de resultaten en medewerking aan een evaluatie van de effecten van de op grond van deze titel gesubsidieerde activiteiten.
2. De subsidieontvanger maakt de niet-bedrijfsgevoelige kennis en informatie die met het NIKI-project worden opgedaan na afloop van het NIKI-project openbaar in een, naar het oordeel van de minister, kwalitatief voldoende verslag.
3. De minister kan de jaarlijkse rapportage, bedoeld in artikel 4.8.8, eerste lid, gebruiken voor de openbare brede verspreiding van de niet-bedrijfsgevoelige kennis en informatie die met het NIKI-project worden opgedaan.

Artikel 4.8.15. Staatssteun

De subsidie, bedoeld in artikel [PM], bevat staatssteun en wordt gerechtvaardigd door staatssteunmaatregel [PM].

Artikel 4.8.16. Vervaltermijn

Deze titel en bijlage 4.8.1 vervallen met ingang van [PM], met dien verstande dat deze van toepassing blijven op aanvragen die voor deze datum zijn ingediend, en op subsidies die voor deze datum zijn verleend.

B

Na bijlage 4.7.1 wordt een bijlage ingevoegd, luidende:

Bijlage 4.8.1, behorende bij artikel 4.8.1 van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies

A. Factoren CO₂-equivalentie

Naam	Chemische formule	Global Warming Potential (CO₂-eq)
Koolstofdioxide	CO ₂	1
Methaan	CH ₄	28
Distikstofmonoxide	N ₂ O	265
HFK-23	CHF ₃	12.400
HFK-32	CH ₂ F ₂	677

HFK-41	CH ₃ F ₂	116
HFK-125	CHF ₂ CF ₃	3.170
HFK-134	CHF ₂ CHF ₂	1.120
HFK-134a	CH ₂ FCF ₃	1.300
HFK-143	CH ₂ FCHF ₂	328
HFK-143a	CH ₃ CF ₃	4.800
HFK-152	CH ₂ FCH ₂ F	16
HFK-152a	CH ₃ CHF ₂	138
HFK-161	CH ₃ CH ₂ F	4
HFK-227ea	CF ₃ CHFCF ₃	3.350
HFK-236cb	CH ₂ FCF ₂ CF ₃	1.210
HFK-236ea	CHF ₂ CHFCF ₃	1.330
HFK-236fa	CF ₃ CH ₂ CF ₃	8.060
HFK-245ca	CH ₂ FCF ₂ CHF ₂	716
HFK-245fa	CHF ₂ CH ₂ CF ₃	858
HFK-365mfc	CH ₃ CF ₂ CH ₂ CF ₃	804
HFK-43-10mee	CF ₃ CHFCHFCF ₂ CF ₃	1.650
PFK-14	CF ₄	6.630
PFK-116	C ₂ F ₆	11.100
PFK-218	C ₃ F ₈	8.900
PFK-318	c-C ₄ F ₈	9.540
PFK-31-10	C ₄ F ₁₀	9.200
PFK-41-12	C ₅ F ₁₂	8.550
PFK-51-14	C ₆ F ₁₄	7.910
PFK-91-18	C ₁₀ F ₁₈	7.190
Zwavelhexafluoride	SF ₆	23.500

B. NIKI-Project

1. Doelstelling

Het doel van de subsidiemodule Nationale Investeringsregeling Klimaatprojecten Industrie (NIKI) is het reduceren van CO₂- en andere broeikasgasemissies (uitgedrukt in CO₂-eq) in industriële productieprocessen en productketens, door ondersteuning te bieden aan de uitrol van grootschalige industriële verduurzamingsprojecten.

Hieronder volgt een overzicht van de twee NIKI-projectcategorieën en de verschillende thema's die binnen de reikwijdte van de NIKI vallen.

2. Categorieën en thema's

2.1. Categorie A: Directe besparing van CO₂-emissies in het productieproces

In deze categorie wordt onderscheid gemaakt tussen drie thema's.

Thema 1. Grootschalige proces-efficiëntie

Dit thema heeft betrekking op projecten in het productieproces van de subsidieaanvrager gericht op een sterke vermindering van CO₂-emissies in het productieproces ten opzichte van de CO₂-emissies van het referentieproces door verbetering van de energie-efficiëntie.

Bijvoorbeeld door toepassing van energie-extensieve productieprocessen of door radicale verandering van het productieproces waarin geïnvesteerd wordt.

Een risico van investeringen in procesefficiency maatregelen is een lock-in van het huidige fossiele productieproces. Het gaat immers vaak om investeringen met een lange afschrijvingstermijn (bijvoorbeeld tien of vijftien jaar). Om deze lock-in effecten te voorkomen moet bij de aanvraag aannemelijk worden gemaakt dat de investering past in een transitie naar een fossiel-vrij productieproces.

Thema 2. Elektrificatie

Binnen dit thema vallen projecten met betrekking tot het productieproces van de subsidieaanvrager gericht op een sterke vermindering van CO₂-emissies in het productieproces door elektrificatie.

Bijvoorbeeld door elektrificatie van krakers/ovens en elektrificatie van aandrijfsystemen waarbij de energie- of warmtebron is vervangen door elektriciteit. Maar ook bij directe toepassing van elektronen in het productieproces zoals bijvoorbeeld bij elektrochemische en/of op plasma technologie gebaseerde productieprocessen.

Uitgesloten zijn investeringsprojecten gericht op waterstofproductie via elektrolyse.

Ook voor elektrificatieprojecten geldt dat deze mogelijk kunnen leiden tot fossiele lock-ins. Ook hier moet daarom door de subsidieaanvrager aannemelijk worden gemaakt hoe de investering past in de transitie naar een fossiel-vrije productie.

Thema 3. Waterstof

Steun vanuit de NIKI is beschikbaar voor projecten in een innovatief productieproces voor waterstof. Het gaat hierbij om de productie van waterstof voor zover niet geproduceerd met een elektrolyser zoals bedoeld in de 'subsidieregeling opschaling hernieuwbare waterstofproductie via elektrolyse'.

Daarnaast kan NIKI-steun worden aangevraagd voor investeringsprojecten in het productieproces van de aanvrager gericht op de inzet van zogenaamde low carbon waterstof in plaats van fossiele waterstof zoals geldt bij de productie van het referentieproduct, bijvoorbeeld voor de productie van ammoniak. Bij de inzet van low-carbon waterstof moet de subsidieaanvrager verklaren en aantonen dat deze waterstof over de levenscyclus ten minste 70 procent minder broeikasgasemissies levert dan uit fossiel verkregen waterstof (12,516 kg CO₂/ kg H₂). Vanaf het jaar van publicatie van het vraagsubsidie-instrument zoals bedoeld in kamerbrief 'Voortgang waterstofbeleid'¹, zal de toepassing van RFNBO's (die immers ook voldoet aan de kwalificatie van low-carbon waterstof) niet langer onderdeel zijn van deze categorie. Onder RFNBO wordt verstaan waterstof die voldoet aan de RFNBO-vereisten zoals bedoeld in Richtlijn (EU) 2023/2413 tot wijziging tot Richtlijn (EU) 2018/2001, en die zijn gespecificeerd in de Gedelegeerde Verordening (EU) 2023/1184 en Gedelegeerde Verordening (EU) 2023/1185. Bij de subsidieaanvraag dient aangetoond te worden dat de op het project gebruikte waterstof hieraan voldoet door middel van een geldig certificaat. Dit certificaat moet zijn afgegeven door een conformiteitsbeoordelende instelling die is aangesloten bij een door de Europese Commissie voor dit doel erkende vrijwillig systeem.

2.2. Categorie B) Vervangen van primaire fossiele koolstof in de productketen

Onder deze categorie vallen investeringsprojecten in productieprocessen die ervoor zorgen dat primaire fossiele koolstof voor niet-energetisch gebruik in een productketen wordt vervangen door niet primaire fossiele koolstof. Hierdoor wordt minder primaire fossiele koolstof vastgelegd in NIKI-producten dan met bestaande technologie en productketens het geval zou zijn geweest. Waarbij primaire fossiele koolstof doelt op fossiele grondstoffen, die in wel of niet bewerkte vorm worden toegepast als grondstof in productieprocessen. Een vervanging kan worden bereikt door gerecyclede of biogene koolstof houdende grondstoffen toe te passen, in plaats van primaire fossiele koolstof.

¹ Kamerbrief 'Voortgang waterstofbeleid' van 30 mei 2024, Kamerstukken II 2023/24, 32813, nr. 1395.

Bronnen voor gerecyclede koolstof zijn bijvoorbeeld (maar niet uitsluitend) koolstof uit gerecyclede (kunst)stoffen, uit teruggewonnen CO₂, uit industriële productieprocessen (Carbon Capture Utilisation (CCU)) of uit de omgevingslucht via Direct Air Capture (DAC).

Voor recycling van (kunst)stoffen afvalstromen en reststromen komen verschillende vormen van recycling in aanmerking voor steun, waaronder chemische recycling. Bij chemische recycling kan gedacht worden aan: depolymerisatieprocessen, pyrolyse- en vergassingstechnologieën. Ook innovatieve nieuwe vormen van recycling, zoals bijvoorbeeld solvent recycling, kunnen in aanmerking komen voor de NIKI.

Artikel II

In de tabel van artikel 1 van de Regeling openstelling EZK- en LNV-subsidies 2025 wordt onder de rij van **[PM]** een rij toegevoegd, luidende:

Titel 4.8: Nationale Investeringsre- geling Klimaatprojec- ten Industrie (NIKI)	4.8.2			[PM] tot en met [PM]	€ [PM]
---	-------	--	--	---------------------------------------	---------------

Artikel III

Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage,

De Minister van Klimaat en Groene Groei,

TOELICHTING

I. ALGEMEEN

1. Aanleiding

In de kabinetsvisie basisindustrie 2050 werd de inzet op 'flagship' projecten voor het eerst aangekondigd, waarbij het kabinet aangeeft dat Nederland slagvaardiger en sneller grote opschaling moet kunnen ondersteunen². Het gaat er dan specifiek om innovatieve technieken zoals groene chemie of elektrificatie, grootschalig uit te rollen in de industrie³. Voorts is in het coalitieakkoord van 15 december 2021⁴ de doelstelling opgenomen dat Nederland in 2050 volledig klimaatneutraal moet zijn, wat in lijn is met het gelijklopend streven van de Europese Unie. Om dit lange termijn doel te halen streeft het kabinet naar een circulaire economie, waarvoor circulair produceren met efficiënt gebruik van grondstoffen essentieel zijn en waarin de industrie in Nederland koploper is. Het circulair maken van de economie reduceert broeikasgassen, zoals CO₂. Ook zijn er tussentijdse doelen vastgelegd in de Klimaatwet. Zo moet de totale nationale broeikasgasuitstoot in 2030 met 55 procent zijn afgenomen ten opzichte van 1990 en wordt er in de vormgeving van het beleid gericht op een CO₂-reductie van circa 60 procent in 2030. Dit betreft een aanscherping van het eerdere emissiereductiedoel van 49 procent reductie in 2030 zoals was vastgesteld in het Klimaatakkoord.

Hiermee staat de industrie voor een grote opgave. Op relatief korte termijn moeten er grootschalige investeringen worden gedaan om de beoogde emissiereductie te realiseren. Gedacht moet worden aan efficiëntere productieprocessen, grootschalige energiebesparing, elektrificatie en inzet van circulaire grondstoffen.⁵ Hierbij is het van belang dat de investeringen passen in de lange termijnvisie van een volledig klimaat-neutrale economie in 2050. Wanneer hieronder gesproken wordt van 'klimaatprojecten', dan wordt daarmee bedoeld investeringen van de industrie om de broeikasgasemissies terug te dringen.

Voor de opbouw van een klimaat-neutrale economie is een breed palet aan technieken noodzakelijk. Een belangrijk knelpunt zit bij de opschaling van complexe doorbraaktechnologieën die bewezen zijn op demonstratie schaal, maar nog niet zijn toegepast op (grote) commerciële schaal. Projecten die dergelijke nieuwe, vaak unieke, technieken toepassen zijn vaak nog duurder dan projecten gebaseerd op bewezen technieken of continuering van de exploitatie van reeds bestaande installaties. Dit kan te maken hebben met zowel hogere investeringskosten, omdat de techniek nog aan het begin van de leercurve staat, als met hogere exploitatie kosten, omdat duurdere grondstoffen en energiedragers worden ingezet. Tevens is voor dergelijke projecten met hoge kosten en hoge risico's financiering vanuit de markt beperkt tot slecht mogelijk, omdat financiers het risico bij eerste toepassingen van technologieën vaak te hoog vinden. Hierdoor komen deze projecten moeilijk van de grond zonder overheidssteun.

Om deze redenen is gekozen voor de inzet van een subsidie-instrument voor risicovermindering, in plaats van andere risicodekkingsmechanismen, zoals een garantie voor financiering. Deze keuze is voornamelijk ingegeven door het eerste knelpunt: de hoge kosten verbonden aan de opschaling van complexe doorbraaktechnologieën. Subsidies bieden directe financiële ondersteuning om deze initiële hoge kosten te dekken, wat essentieel is om de ontwikkeling en implementatie van deze technologieën haalbaar te maken. Terwijl garanties financiers weliswaar kunnen overhalen om te investeren door het risico van niet-terugbetaling te verminderen, adresseren zij niet direct de fundamentele uitdaging van de hogere initiële kosten die gepaard gaan met deze innovatieve projecten. Door subsidies te verstrekken, kan een sterker fundament worden gelegd voor de ontwikkeling van een klimaat-neutrale economie, door innovatie te stimuleren en de weg te effenen voor de commercialisering van doorbraaktechnologieën.

² Kamerbrief 15 mei 2020 (Visie verduurzaming basisindustrie 2050; de keuze is aan ons), Kamerstukken II 2019/20, 29696, nr. 15.

³ Kamerbrief 13 april 2022, Kamerstukken II 2021/22, 29826, nr. 135.

⁴ Coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst'.

⁵ Kamerbrief 8 juli 2022 (Het verschil maken met strategisch en groen industriebeleid), Kamerstukken II 2021/22, 29826, nr. 147.

Analyses van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), scenariostudies en ook de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) tonen aan dat voor de opbouw van een klimaat-neutrale economie een breder palet aan CO₂-reducerende technieken nodig is dan door de Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie (SDE++) of andere regelingen (bijvoorbeeld Versnelde klimaatinvesteringen industrie (VEKI), Demonstratie Energie- en Klimaatinnovatie (DEI+) en het Europese Innovation Fund (EU IF)) kan worden ondersteund.⁶ Het ontbreekt momenteel aan passende ondersteuning voor grootschalige vernieuwende projecten:

SDE++

De SDE++ geeft steun voor zowel investeringskosten als exploitatie kosten, maar alleen voor technieken die duidelijk afgebakend kunnen worden, waarvan de productie goed meetbaar is en waarvoor het mogelijk is een marktprijs van het product vast te stellen. Veel van de nieuwe klimaatprojecten voldoen niet aan deze voorwaarde.

DEI+

De geïntensiveerde DEI+ regeling geeft alleen investeringssubsidie met een maximum van € 30.000.000 en richt zich met name op de demonstratiefase. Voor grote industriële klimaatprojecten is een subsidie van meer dan € 30.000.000, waarbij ook de exploitatie kosten worden gedekt, wenselijk.

VEKI

De VEKI richt zich voornamelijk op relatief kleinschalige procesefficiëntie maatregelen. Deze maatregelen moeten al eens toegepast zijn bij een bedrijf. Tevens is de maximale subsidie binnen de VEKI beperkt tot € 30.000.000 en daarmee ontoereikend voor grootschalige projecten. Ten slotte dekt de VEKI geen exploitatie kosten wat wel nodig is voor de opschaling van bepaalde technologieën.

EU IF

Ook het EU IF ondersteunt grootschalige en kleinschalige projecten, maar de slagingskansen van Nederlandse projecten voor het verkrijgen van Europese financiering is klein vanwege het relatief beperkte budget⁷ ten opzichte van de grote Europese interesse. De benodigde ondersteuning is hiermee te klein en te onzeker ten opzichte van de opgave voor Nederland.

De subsidiemodule Nationale Investeringsregeling Klimaatprojecten Industrie (NIKI), die opgenomen wordt in het nieuwe titel 4.8 van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies (RNES), richt zich specifiek op het ondersteunen van projecten in Nederland, waarbij een innovatieve technologie op commerciële schaal wordt toegepast en die leiden tot significante CO₂-emissiereductie. Via de NIKI komt hiermee subsidie beschikbaar voor technieken met een groot potentieel voor CO₂-emissiereductie waarvan de opschaling niet binnen bestaande subsidieregelingen past. Op deze wijze is de NIKI aanvullend op de bestaande instrumenten en worden investeringen in de opschaling van belangrijke industriële klimaatprojecten aangemoedigd.

2. Doelstelling

Het hoofddoel van de NIKI is het reduceren van CO₂- en andere broeikasgasemissies in industriële productieprocessen en productketens. Hiertoe wordt via de NIKI financiële steun geboden aan opschaling van technologieën in industriële ondernemingen die leiden tot een significante reductie van broeikasgasemissies. Het gaat hier om opschaling van technologieën die bewezen zijn op demonstratie schaal, maar in Nederland nog niet zijn toegepast op (grote) commerciële schaal. Dankzij de financiële ondersteuning door de NIKI kan de opschaling van deze technologieën van demonstratie naar commerciële schaal worden versneld. Ook maakt de financiële steun het

⁶ Guidehouse 2019 Verkenning uitbreiding SDE+ met industriële opties, CE Delft 2020 Circulaire en biobased opties in de SDE++.

⁷ Vanwege de stijgende EU ETS prijzen komt er steeds meer budget beschikbaar voor het EU IF. Dit vergroot de slaagkans voor Nederlandse projecten.

makkelijker voor de bedrijven om de investeringen te financieren aangezien de meerkosten voor CO₂-emissiereducerende technieken en grondstoffen worden afgedekt. Op deze wijze draagt de NIKI bij aan het opschalen van technologieën waardoor vervolgens kostprijsreducties kunnen ontstaan, wat kan leiden tot een kosteneffectieve uitrol van de technologieën. De exploitatie fase van tien jaar, zorgt ervoor dat de technologieën daadwerkelijk worden toegepast gedurende minimaal tien jaar.

Naast het reduceren van CO₂- en andere broeikasgasemissies in industriële productieprocessen en productketens draagt de NIKI bij aan de Nederlandse en Europese 2050 doelen voor klimaatneutraliteit. Immers, installaties die de komende jaren gebouwd worden, zullen waarschijnlijk tot na 2050 in gebruik zijn of toekomstige investeringsroutes bepalen. Daarom is het belangrijk om te borgen dat NIKI-projecten passen in het eindbeeld van een klimaat neutrale industrie in 2050. Bij het aanvragen van subsidie moet de aanvrager daarom laten zien dat het NIKI-project past in een reeks van activiteiten die uiteindelijk leiden tot het bereiken van een fossielvrije, circulaire en CO₂ -neutrale bedrijfsvoering in 2050.

Tot slot dragen bovenstaande doelen bij aan het versterken van het toekomstig verdienvermogen van Nederland door zowel bestaande industriële productieprocessen toekomstbestendig te maken als nieuwe groeimarkten aan te boren.

3. Inhoud van de NIKI

3.1. Doelgroep

De NIKI richt zich op industriële ondernemingen die vergaand willen verduurzamen in Nederland. Een NIKI-project is gericht op de significante reductie van de uitstoot van broeikasgassen in of door een onderneming die valt onder hoofdgroep C (Industrie), of E (afval- en afvalwaterverwerking) van de Standaardbedrijfsindeling 2008, versie 2022, van het Centraal Bureau voor de Statistiek. De aanvrager dient dan ook een industriële onderneming te zijn. Een aanvraag dient te worden ingediend door een individuele onderneming die een NIKI-project voor eigen rekening en risico uitvoert.

De NIKI installatie(s) dienen in Nederland gevestigd te zijn. De aanvrager is eigenaar van de productie-installatie(s) waarin wordt geïnvesteerd, en blijft ook eigenaar gedurende de investerings- en exploitatie fase (artikel 4.8.8, vijfde lid). Tevens dient de aanvrager ook zelf voor eigen rekening en risico de activiteiten uit te voeren en te investeren (artikel 3, eerste lid, van het Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies (het Kaderbesluit) en artikel 4.8.6, onderdeel b, van de RNES).

3.2. NIKI-projecten

Om in aanmerking te komen voor subsidie, moeten projecten passen in de categorieën en thema's beschreven in bijlage 4.8.1. De specifieke technologieën die in dezelfde bijlage worden genoemd moeten worden gezien als voorbeelden, de NIKI is niet beperkt tot die genoemde technologieën. Ieder jaar vindt een evaluatie plaats ten aanzien van de opgenomen thema's en hier kunnen wijzigingen in plaatsvinden. De thema's zijn verdeeld over twee categorieën. Categorie A is gebaseerd op paragraaf 4.1 van de Richtsnoeren staatssteun ten behoeve van klimaat, milieubescherming en energie 2022, (2022/C 80/01) (CEEAG) en sluit aan bij de tussentijdse kabinetsdoelen zoals vastgelegd in de Klimaatwet. Categorie B is gebaseerd op paragraaf 4.4 van de CEEAG en sluit aan bij het kabinetsbeleid omtrent het circulair maken van de economie. Tevens sluiten de thema's aan op de kamerbrieven waarin de NIKI reeds is aangekondigd⁸ en waar mogelijk op bestaande regelingen, zoals de DEI+ en de SDE++.

Voor 2025 gelden de onderstaande thema's:

⁸ Kamerbrief 15 mei 2020 (Visie verduurzaming basisindustrie 2050; de keuze is aan ons; Kamerstukken II 2019/20, 29696, nr. 15), Kamerbrief 13 april 2022 (Kamerstukken II 2021/22, 29826 nr. 135), en Coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst'.

Categorie A: Directe besparing van CO ₂ -emissies in het productieproces	Categorie B: Vervangen van primaire fossiele koolstof in de productketen.
1: Grootschalige proces-efficiëntie 2: Elektrificatie 3: Waterstof	Binnen deze categorie zijn geen thema's geformuleerd, maar de verwachting is dat hoofzakelijk projecten op het gebied van biograndstoffen en chemische recycling worden aangemeld. Ook andere projecten die leiden tot het vervangen van primaire fossiele koolstof in de productketen kunnen kwalificeren.

De aanvrager geeft zelf aan onder welke categorie zijn project valt en waarom. Als een NIKI-project activiteiten bevat die binnen beide categorieën vallen, dient de aanvrager zijn NIKI-project onder één van de categorieën in, afhankelijk van welk van beide doelstellingen overheerst.

3.2.1 Kenmerkende aspecten NIKI-projecten

De unieke aard van de projecten die onder de NIKI vallen zorgt ervoor dat er niet gewerkt kan worden met standaard basisbedragen per techniek, zoals voor kan komen bij andere subsidieprogramma's. Elk NIKI-project is uniek in zijn technologische toepassing en impact, wat vereist dat elke casus individueel wordt beoordeeld. Dit sluit aan bij de opzet van het EU IF, waarbij ook wordt gekeken naar innovatieve projecten met potentieel hoge impact, zonder vaste tarieven per technologie te hanteren.

Projecten die in aanmerking komen voor de NIKI moeten niet alleen innovatief en duurzaam zijn, maar vooral ook economisch levensvatbaar op de lange termijn. Het is van essentieel belang dat een NIKI installatie, na exploitatie gedurende tien jaar tijdens het NIKI project, operationeel blijft om zodoende ook na afloop van het NIKI project bij te blijven dragen aan CO₂ emissiereductie. Een NIKI installatie dient daarom, als gezegd op de lange termijn economisch levensvatbaar te blijven.

Hieronder is een opsomming opgenomen van de belangrijkste **voorwaarden** om in aanmerking te komen voor het NIKI:

- De aanvrager dient een industriële onderneming te zijn die valt onder hoofdgroep C (Industrie), of E (afval- en afvalwaterverwerking) van de Standaardbedrijfsindeling 2008, versie 2022, van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Ondernemingen onder hoofdgroep D vallen buiten de reikwijdte van de NIKI;
- Een NIKI-project betreft een samenhangend geheel van activiteiten dat uitgevoerd wordt in Nederland, waardoor de installaties waarvoor NIKI-subsidie wordt verstrekt in Nederland worden geëxploiteerd. De investering in een NIKI-installatie moet in Nederland plaatsvinden binnen de productie locatie van de aanvrager;
- De aanvrager dient eigenaar te zijn en te blijven van de NIKI-installaties. Leaseconstructies zijn mogelijk voor zover het om financiële lease gaat, waarbij de leaseneer eigenaar wordt van de installatie;
- Het betreft een project waarvoor minimaal € 30.000.000 subsidie wordt aangevraagd;
- Het project brengt binnen de exploitatiefase van tien jaar een significante CO₂-reductie teweeg, doordat de subsidie-intensiteit bij aanvraag niet meer dan 300 Euro/ton CO₂ bedraagt;
- NIKI-projecten dienen een reductie van CO₂-emissies te bereiken ten opzichte van een ETS benchmark. Toepassing van de NIKI CO₂-emissiereductie berekenmethode die op de website van de RVO is geplaatst borgt dit in voldoende mate;
- De investeringskosten bedragen minimaal 20 procent van de investeringskosten, én verdisconteerde exploitatie kosten, na aftrek van operationele voordelen, waarbij de investeringskosten en exploitatie kosten corresponderen met de waarde zoals bedoeld in rekenmethode voor de NIKI-subsidieberekening;
- De aanvrager kan aannemelijk maken dat het productieproces zonder subsidie geëxploiteerd kan worden wanneer de NIKI-ondersteuning afloopt na de exploitatiefase van tien jaar.
- Het NIKI-project, inclusief de investeringen in de productie-installatie moet aansluiten bij de categorieën en thema's waar de NIKI zich op richt;

- Binnen een NIKI-project wordt technologie toegepast die emissies vermindert in vergelijking met de op dit moment gebruikelijke productietechnologie, en liggen de investeringskosten plus verdisconteerde exploitatie kosten, berekend volgens de rekenmethode voor de NIKI-subsidieberekening, hoger dan de geprognoseerde verdisconteerde marktprijzen maal de eenheden geproduceerd. Alternatieven met een hogere CO₂-uitstoot zijn daardoor de komende jaren commercieel meer rendabel;
- Technieken die in de SDE++ passen mogen onderdeel zijn van een NIKI-project, maar de subsidie aangevraagd voor de desbetreffende activiteiten mag niet meer dan tien procent van de investeringskosten bedragen;
- De NIKI-subsidie kan ook verstrekt worden voor projecten die technologieën toepassen die elders in de wereld al op commerciële schaal worden toegepast;
- Om fossiele technologische lock-ins te voorkomen, moet het project passen in een reeks van activiteiten die uiteindelijk leiden tot het bereiken van een fossielvrijeklimaat neutrale bedrijfsvoering in 2050. Dit moet bij het indienen van de subsidieaanvraag door de aanvrager aannemelijk worden gemaakt;
- Overeenkomstig het beginsel "de vervuiler betaalt" (kosten van het bestrijden van verontreiniging moeten worden gedragen door de vervuiler die de verontreiniging heeft veroorzaakt) mogen ondernemingen die afval produceren, niet worden bevrijd van de kosten voor de verwerking ervan;
- Projecten moeten in overeenstemming zijn met het Do No Significant Harm principe (DNSH principe);
- Indien een NIKI-product als brandstof wordt gebruikt, geldt de voorwaarde dat dit gebruik beperkt blijft tot maximaal tien procent van de totale uitgaande massa van het productieproces tijdens het NIKI-project. Alleen wanneer de productie volledig gebaseerd is op koolstof die gewonnen is uit Direct Air Capture (DAC), mag meer dan tien procent van de productie-output als synthetische brandstof worden ingezet.

Voorts zijn hieronder de belangrijkste **uitsluitingen** opgenomen voor de NIKI:

- Projecten gericht op aanleg van nieuwe infrastructuur;
- Projecten waarin vaste fossiele brandstoffen worden verbruikt;
- Het project mag niet leiden tot een toename van totale CO₂-emissies naar de atmosfeer, bijvoorbeeld doordat er sprake is van verplaatsing van emissies naar andere sectoren;
- Het project mag niet leiden tot de opwekking van energie die minder vervuulende vormen van energie zou vervangen;
- Bij investeringen in nieuwe productie installaties als onderdeel van een NIKI-project is inzet van fossiele brandstoffen in deze installaties uitgesloten. Uitgezonderd zijn investeringen in het gebruik van aardgas, als de investering bijdraagt aan het behalen van de klimaatdoelstelling van de Unie voor 2030 en de doelstelling van een klimaatneutrale Unie tegen 2050;
- De productie van energie uit warmtekrachtkoppeling;
- Vergassing waarin het product, het syngas, direct wordt ingezet voor de productie van warmte en elektriciteit;
- De productie van waterstof uit elektrolyse;
- De productie van elektriciteit uit waterstof;
- De productie van CO₂, zijnde het product van een NIKI-project. Per definitie is CO₂ geen NIKI-product;
- Investeringsprojecten waarbij het geproduceerde materiaal wordt ingezet als opvulmateriaal of als grondstof in (dier)voeding;
- In geval van recycling mag er geen sprake zijn van lagere kwaliteit recycling dan de gangbare recyclingmethode;
- Het project mag niet leiden tot een toename van afval.

3.3. Subsidie

3.3.1. Subsidieplafond en openstelling NIKI

Het subsidieplafond voor 2025 bedraagt € 211.000.000. Hiermee kunnen naar verwachting drie tot vier NIKI-projecten worden ondersteund, waarvan de verwachting is dat de omvang van de subsidiebehoefte van deze projecten sterk uiteen kan lopen. Het is mogelijk dat het totale subsidieplafond wordt gebruikt voor één NIKI-project.

Het subsidieplafond wordt, afhankelijk van de begroting van het Ministerie van Klimaat en Groene Groei, jaarlijks gepubliceerd in de Regeling openstelling nationale EZK- en LNV-subsidies 2025 (of in de opvolgers van deze regeling). Met deze wijzigingsregeling wordt daarom tevens de Regeling openstelling nationale EZK- en LNV-subsidies 2025 met openstelling van titel 4.8 van de RNES uitgebreid. De verwachting is dat de regeling tot en met 2030 jaarlijks wordt opengesteld met een budget van gemiddeld € 250.000.000.

Naast het subsidieplafond wordt ook de openstellingstermijn van de subsidie jaarlijks gepubliceerd in de Regeling openstelling nationale EZK- en LNV-subsidies 2025. Gekozen is voor een openstellingstermijn van **[PM]**.

3.3.2. Beoordeling en rangschikking van aanvragen

De beoordeling van de aanvragen kent twee stappen, welke hierna worden besproken.

3.3.2.1. Toelating

In de eerste stap worden projecten beoordeeld op een aantal aspecten:

- Volledigheid

Alleen volledige aanvragen worden in behandeling genomen.

- Passend in categorie en thema

Om te voldoen aan CEEAG, het steunkader waaronder de NIKI is goedgekeurd door de Europese Commissie (Nummer goedkeuring opnemen) moeten projecten passen binnen de twee categorieën beschreven in bijlage 4.8.1.

- Voldoet aan alle voorwaarden

Projecten moeten voldoen aan alle voorwaarden van de NIKI. Een aantal voorwaarden volgt uit het hiervoor genoemde steunkader. Omwille van gelijke kansen voor alle aanvragen, gelden alle voorwaarden voor alle aanvragen, ongeacht de categorie waarin ze worden ingediend. Aanvragen met een bod boven € 300/tCO₂ komen niet in aanmerking voor subsidie binnen de NIKI.

- Haalbaarheid

Vanwege de complexiteit van de NIKI-projecten en de hoogte van de subsidie worden de ingediende aanvragen beoordeeld hun haalbaarheid. Met behulp van deze beoordeling wordt geborgd dat projecten worden ondersteund die tijdig van start kunnen gaan. Dit verkleint de kans op falende of vertragende projecten en daarmee onderbenutting van beschikbaar budget. Aanvragen dienen daarom te worden voorzien van een projectplan. Dit projectplan dient voldoende inzicht te geven om de haalbaarheid van het project te beoordelen en omvat een gespecificeerde uitwerking op financiële, economische, technische en exploitatie haalbaarheid, met een risicobeoordeling over het gehele NIKI-project. Een uitgebreide toelichting van het projectplan met bijbehorende instructies kan worden gevonden in de 'Handleiding Projectplan NIKI', die vanaf het moment van publicatie in de Staatscourant beschikbaar zal zijn via de NIKI pagina op de website van RVO. Indien de aanvrager geen projectplan meestuurt of de minimaal verplichte onderdelen achterwege laat, is de aanvraag niet volledig.

- Correcte toepassing NIKI CO₂-emissiereductie berekenmethode

Om vergelijkbaarheid tussen de verschillende aanvragen te borgen, wordt getoetst of de voorgeschreven methode voor het berekenen van de CO₂-emissiereductie goed is toegepast.

- Correcte toepassing rekenmethode voor de NIKI-subsidieberekening

Ten slotte wordt, tevens om vergelijkbaarheid tussen de verschillende aanvragen te borgen, getoetst of de voorgeschreven rekenmethode voor het berekenen van de *benodigde* subsidie goed is toegepast. De *gevraagde* subsidie wordt berekend door het uitgebrachte bod te vermenigvuldigen met de berekende CO₂ emissiereductie.

3.3.2.2. Rangschikking

In de tweede stap worden de NIKI-projecten gerangschikt:

De aanvragen die aan alle vereisten uit stap 1 voldoen, worden in stap 2 gerangschikt op basis van het uitgebrachte bod. Deze wijze van prioriteren leidt tot een efficiënte besteding van het budget, doordat het grootst mogelijke klimaateffect wordt bereikt met het beschikbare budget. De rangschikking gebeurt zodanig dat het voorstel met het laagste bod (de subsidie-intensiteit die is opgenomen in de subsidieaanvraag) de hoogste positie krijgt. In de subsidiebeschikking worden relevante parameters vastgelegd, waaronder de geprognosticeerde totale productievolumes en de verwachte CO₂-emissiereductie. Deze parameters dienen als basis voor het berekenen van de CO₂-emissiereductie tijdens de exploitatie van de NIKI installatie, afgeleid van de daadwerkelijke productie.

3.3.3 Verdeling van het budget

De Minister van Klimaat en Groene Groei (minister), beginnend met de hoogst gerangschikte aanvraag, verleent subsidies totdat het plafond is bereikt. Subsidies worden toegekend vanaf de top van de ranglijst naar beneden, zolang het budget dit toelaat. Aanvragen waarvoor geen middelen meer beschikbaar zijn, worden afgewezen. Als budget verdeeld moet worden over meerdere subsidieaanvragen die bij de beoordeling gelijk zijn gerangschikt, wordt de onderlinge rangschikking overeenkomstig artikel 28, tweede lid, van het Kaderbesluit, vastgesteld door middel van loting.

Indien budget over is dat niet toereikend is voor de volgende positie in de in de rangschikking, wordt met de aanvrager overlegd of het project toch (gedeeltelijk) uitgevoerd kan worden met het resterende budget. Mocht dit niet haalbaar zijn, dan wordt de volgende aanvrager in de rangschikking benaderd. Op deze wijze wordt ernaar gestreefd om het beschikbare budget zo efficiënt mogelijk in te zetten en zoveel mogelijk kwalitatieve projecten te ondersteunen binnen de financiële mogelijkheden.

3.3.4. NIKI CO₂ emissiereductie berekenmethode

Voor het vaststellen van de CO₂-emissiereductie dient de aanvrager de NIKI CO₂-emissiereductie berekenmethode te volgen en de bijbehorende rekenhulp te gebruiken, zoals opgenomen in bijlage 4.8.3 van de NIKI. Deze methode is specifiek ontwikkeld om aanvragers te begeleiden in het accuraat bepalen van de CO₂-emissiereductie, waarbij de vermindering van zowel directe emissies als ketenemissies worden meegenomen. Dit faciliteert een nauwkeurige vergelijking van verschillende projecten op basis van de subsidie-intensiteit in de vorm van het uitgebrachte bod. De referentie is gebaseerd op producten die dezelfde functie vervullen, gebruikmakend van de best beschikbare technieken.

De berekening van de CO₂-emissiereductie vindt plaats over die gedeelten van de levenscyclus van elk NIKI-product, die ook daadwerkelijk beïnvloed worden door het investeringsproject. Het gaat hierbij om de emissiereducties gekoppeld aan het gebruik van grondstoffen en energie, aan het productieproces en aan de verbranding of einde-levensfase van de producten. Emissiereducties tijdens de gebruiksfase vallen derhalve buiten de berekening, deze reducties zijn vrijwel altijd afhankelijk van afspraken of verhandeling tussen ketenpartners.

De NIKI CO₂-emissiereductie berekenmethode borgt in voldoende mate, dat NIKI-projecten een reductie van CO₂-emissies bereiken ten opzichte van een relevante EU ETS benchmark. In de methode wordt de CO₂-emissiereductie berekend ten opzichte van een referentieproduct, die de best beschikbare technologie benadert. Hiervoor is gekozen, omdat de berekening meerdere levenscyclus fases beslaat, wat verder gaat dan de scope van EU ETS benchmark berekening. Er is daarom voor gekozen niet de EU ETS benchmarks als uitgangspunt te hanteren. De EU ETS benchmarks bevatten wel een emissiefactor voor de levenscyclus fase proces (uitsluitend scope 1), maar bevatten onvoldoende informatie om een massa- en energiebalans (MEB) voor het proces op te stellen. Het is onwenselijk om een MEB eerst te moeten aanvullen met informatie uit andere bronnen, om vervolgens de emissies over de bovengenoemde levenscyclusfases te berekenen. Een combinatie van bronnen zorgt voor ruis en onzekerheid in de gebruikte data. Een voordeel in tijdbesteding treedt ook niet op, aangezien de aanvrager alsnog andere bronnen moet raadplegen bij het berekenen van de emissies. Dit geldt ook voor projecten gericht op het verhogen van de

proces-efficiency. Ook hierbij geldt dat een EU ETS benchmark onvoldoende data oplevert, omdat er een verandering in inputs en procesemissies optreedt.

Voor verbruik van elektriciteit uit het net dient een emissiefactor van 0,29 kg CO₂/kWh gehanteerd te worden. Deze emissiefactor wordt ook in andere regelingen, bijvoorbeeld de VEKI, toegepast.

3.3.5. Hoogte subsidie

Een NIKI-project komt slechts in aanmerking voor subsidie onder de NIKI-regeling bij een minimale gevraagde subsidie van € 30.000.000. Hiervoor is gekozen om projecten met een bepaalde schaalgrootte te kunnen realiseren. Anderzijds is hiervoor gekozen om aan te sluiten bij de maximale steunbedragen die toegekend kunnen worden op basis van de DEI+ en de VEKI. De maximale hoogte van de gevraagde subsidie, en daarmee de grootte van de NIKI-projecten, wordt niet op voorhand beperkt. In de praktijk zal deze worden beperkt door het jaarlijks beschikbare budget. Het is zodoende mogelijk dat het volledige budget in een gegeven jaar aan één NIKI-project wordt toegekend indien dit project de laagste subsidie-intensiteit kent, zoals reeds benoemd in paragraaf 3.3.2.2.

De basis voor de steunverlening is het bod. Het bod, uitgedrukt in euro's per vermeden ton CO₂, kan gezien worden als de subsidie-intensiteit waarvoor de aanvrager biedt het NIKI project uit te voeren. Het bod is een onafhankelijke parameter in een NIKI aanvraag. Het bod kan niet worden aangepast, ook niet als de verleende subsidie lager uitvalt dan de gevraagde subsidie. Het bod dient wel te worden onderbouwd door een correcte toepassing van de rekenmethode voor de NIKI-subsidieberekening en de NIKI CO₂-reductie berekenmethode die beiden op de website van de RVO zijn geplaatst. Met de methode voor de subsidieberekening, berekent de aanvrager de *benodigde* subsidie. Dat wil zeggen de subsidie die nodig is om met de investering in de NIKI installatie een rendement te maken dat minstens gelijk is aan de gemiddelde vermogenskostenvoet ("WACC") van de aanvrager. Naast de *benodigde* subsidie, berekent de aanvrager ook de *gevraagde* subsidie. Dat wil zeggen, het subsidiebedrag dat het bod is vermenigvuldigd met de berekende CO₂ emissiereductie tijdens het NIKI-project.

Deze aanpak garandeert de onafhankelijkheid en onaantastbaarheid van het uitgebrachte bod. Een te groot verschil tussen de benodigde subsidie en de gevraagde subsidie, kan ertoe leiden dat de minister onvoldoende vertrouwen heeft in de financiële haalbaarheid van het NIKI project, en deze daarom afwijst. De subsidieaanvraag wordt dan niet gerangschikt.

Alleen investeringskosten en exploitatie kosten die redelijkerwijs gemaakt moeten worden om de activiteiten van het NIKI-project uit te voeren kunnen in de methodiek worden opgevoerd, dit zijn de zogenaamde subsidiabele kosten (artikel 10, eerste lid, van het Kaderbesluit). En daarnaast moet de berekening van de kosten in overeenstemming zijn met de relevante bepalingen uit de CEEAG (artikel 4.8.4).

3.3.6. Type subsidie

De subsidie die projecten ontvangen via de NIKI heeft betrekking op zowel investeringskosten en exploitatie kosten. De benodigde subsidie wordt berekend door het verschil te bepalen tussen de investeringskosten, verdisconteerde kosten (exploitatie kosten) en de verdisconteerde opbrengsten. Bijlage 4.8.2 schrijft in detail voor welke kosten meegenomen kunnen worden in het bepalen van de subsidieaanvraag en op welke wijze de exploitatie baten opgenomen dienen te worden.

3.3.6.1. Voorschot

In de uitbetaling van de voorschotten met betrekking tot de NIKI-subsidie kunnen de investeringsfase en de exploitatie fase onderscheiden worden. De bevoorschotting in elk van deze fases wordt hieronder beschreven.

Voor beide fases in het NIKI-project geldt dat de voorschotten gedurende een NIKI-project een aantal keer worden bijgesteld gebaseerd op herberekeningen van de benodigde subsidie zoals voorgeschreven in rekenmethode voor de NIKI-subsidieberekening. Immers, kostendalingen of stijging van exploitatie baten door bijvoorbeeld fluctuaties in marktprijzen van NIKI-producten kunnen de financiële noodzaak voor subsidie verlagen en visa versa. In het geval van lagere kosten

of hogere exploitatie baten kan de bevoorschotting voor toekomstige jaren naar beneden worden bijgesteld en visa versa. De bijstelling kent een verdeelsleutel van 40 procent voor de begunstigde en 60 procent voor de subsidieverstrekker. Dit systeem wordt nader toegelicht in de rekenmethode voor de NIKI-subsidieberekening. Er is gekozen om niet volledig bij te stellen om te voorkomen dat de begunstigde ontmoedigd wordt efficiënter te bouwen of te produceren gedurende het NIKI-project.

3.3.6.1.1. Investeringsfase

De investeringsfase van een NIKI-project begint uiterlijk zes maanden na het toekennen van de beschikking en niet eerder dan het moment waarop de eerste bindende verplichting wordt aangegaan die een investering onomkeerbaar maakt, bijvoorbeeld de definitieve bestelling van apparatuur of het starten van bouwwerkzaamheden. De subsidie wordt in deze periode uitgekeerd op basis van een mijlpaalmethode. Bij het indienen van de subsidieaanvraag kan de aanvrager aangeven op welke momenten in het ontwikkelingsproces de investeringssteun nodig is. De aanvrager definieert in de mijlpalenbegroting meerdere (maximaal vijf) mijlpalen, op basis van de geplande activiteiten. Op deze manier heeft de aanvrager de ruimte om het investeringsproces te optimaliseren met de zekerheid dat de investeringssteun op de juiste momenten wordt ontvangen. Elke mijlpaalperiode dient te worden afgesloten met een concreet definieerbaar resultaat van uitgevoerde activiteiten in het project. De mijlpalen dienen onderbouwd te worden in het NIKI-projectplan. Alle subsidiabele kosten die gemaakt zijn in aanloop naar het te behalen resultaat dienen opgenomen te worden in deze mijlpaal.

Het totaal van het voorschot in de investeringsfase mag niet hoger zijn dan het laagste van de volgende bedragen die bij aanvraag met de NIKI rekenmethode zijn berekend:

- 40 procent van de gevraagde subsidie; of
- de totale investeringskosten bij aanvraag.

Het bedrag in de investeringsfase is opzettelijk beperkt om te voorkomen dat aanvragers een onevenredige hoeveelheid van de benodigde subsidie in een vroeg stadium van het project aanvragen. De NIKI is immers expliciet bedoeld voor zowel investeringssteun als exploitatie steun. Na afloop van de investeringsfase, welke maximaal vier jaar mag duren, herrekent de begunstigde de benodigde subsidie op basis van de voorgeschreven rekenmethode in de rekenmethode voor de NIKI-subsidieberekening. In deze berekening wordt rekening gehouden met de daadwerkelijke investeringskosten en dienen tevens actuele inschattingen te worden aangedragen voor de exploitatie kosten, exploitatie baten en productievolumes. Indien de benodigde subsidie op basis van de herberekening lager uitvalt dan de toegekende subsidie, worden de toekomstige voorschotten naar beneden bijgesteld. De bijstelling bedraagt 60 procent van het verschil tussen de toegekende subsidie en de herrekende benodigde subsidie. De toekomstige voorschotten kunnen nooit bijgesteld worden naar een bedrag dat ertoe leidt dat de ontvangen voorschotten en de toekomstige voorschotten gezamenlijk tot een hoger bedrag komen dan:

- de toegekende subsidie; of
- de meest recente schatting van de CO₂-reductie vermenigvuldigd met het bod (zie paragraaf 3.8.2).

Herberekening van de benodigde subsidie en de berekening van de (bijstelling van) de voorschotten in de investeringsfase wordt in detail toegelicht in de rekenmethode voor de NIKI-subsidieberekening.

3.3.6.1.2. Exploitatie fase

De exploitatie periode begint zodra de NIKI-installatie(s) in gebruik zijn genomen. Dit is maximaal vier jaar na aanvang van het NIKI-project. Alle exploitatie kosten die zijn gemaakt gedurende de investeringsperiode (bijvoorbeeld doordat een deel van de installatie reeds operationeel was) worden toegevoegd aan de exploitatie kosten van jaar één van de exploitatie fase. De exploitatie periode duurt tien jaar.

Aan het einde van de investeringsfase, welke gelijk is aan het begin van de exploitatie fase, en aan het einde van elk operationeel jaar herrekent de begunstigde de benodigde subsidie op basis van de voorgeschreven rekenmethode in de rekenmethode voor de NIKI-subsidieberekening. In deze berekening wordt rekening gehouden met de daadwerkelijke investeringskosten, daadwerkelijke exploitatie kosten en exploitatie baten van verleden jaren en dienen tevens actuele inschattingen te worden aangedragen voor de exploitatie kosten, exploitatie baten en productievolumes in toekomstige jaren. De bijstelling van de voorschotten aan het begin van de exploitatie fase is bij de investeringsfase toegelicht.

Indien de benodigde subsidie aan het einde van een jaar op basis van de herberekening lager uitvalt dan de voorgaande herberekening van de benodigde subsidie, worden de toekomstige voorschotten naar beneden bijgesteld. De bijstelling bedraagt 60 procent van het verschil tussen de herrekenende benodigde subsidie en het laagste van:

- de toegekende subsidie;
- de meest recente schatting van de CO₂-reductie vermenigvuldigd met het bod; of
- de voorgaande herberekening van het benodigde steunbedrag.

Indien de benodigde subsidie aan het einde van een jaar op basis van de herberekening hoger uitvalt dan de voorgaande herberekening van de benodigde subsidie, worden de toekomstige voorschotten naar boven bijgesteld. De toekomstige voorschotten kunnen echter nooit bijgesteld worden naar een bedrag dat ertoe leidt dat de ontvangen voorschotten en de toekomstige voorschotten gezamenlijk tot een hoger bedrag komen dan:

- de toegekende subsidie; of
- de meest recente schatting van de CO₂-reductie vermenigvuldigd met het bod (zie paragraaf 3.8.2).

Herberekening van de benodigde subsidie en de berekening van de (bijstelling van) de voorschotten in de exploitatie fase wordt in detail toegelicht in de rekenmethode voor de NIKI-subsidieberekening.

3.3.7 Niet verhandelen van overtollige dispensatierechten

Bij aanvraag geeft de aanvrager aan of hij onder de CO₂-heffing valt. Als dat het geval is, dan kan de aanvrager verklaren niet met dispensatierechten te handelen. In dat geval hoeven de overtollige dispensatierechten niet berekend te worden.

Als er sprake is van handel met dispensatierechten, dient de aanvrager als onderdeel van het klimaatplan een indicatieve, onderbouwde berekening aan te leveren waarin het aantal overtollige dispensatierechten aannemelijk gemaakt worden. Met overtollige dispensatierechten wordt bedoeld het overschot aan dispensatierechten dat toe te schrijven is aan het NIKI-project en verhandeld zou kunnen worden. De aanvrager berekent dit voor iedere heffingsperiode tijdens de exploitatiefase van het NIKI-project, gebruik makende van de methodiek van de CO₂-heffing.

Deze berekening onderbouwt de aanvrager aan de hand van:

- de projecten en ontwikkelingen beschreven in het klimaatplan met een indicatieve tijdslijn. Belangrijk is dat de aanvrager vermeldt hoe het NIKI-project bijdraagt aan de reductie van CO₂-emissies die onder de heffing vallen;
- de samenhang tussen het NIKI-project en de hoeveelheid dispensatierechten die overtollig worden. De aanvrager maakt aannemelijk hoe het NIKI-project leidt tot een overschot aan dispensatierechten.

Jaarlijkse herberekening van dispensatierechten

In de jaarlijkse rapportage aan de RVO geeft de subsidieontvanger opnieuw aan of hij onder de CO₂-heffing valt, en of er met dispensatierechten is gehandeld. Indien handel heeft plaatsgevonden, dient de subsidieontvanger een (her)berekening in van de overtollige dispensatierechten. In de onderbouwing wordt ten minste ingegaan op:

- het energiegebruik en de procesemissies door het NIKI-project;
- de verhandelbare dispensatierechten die toe te schrijven zijn aan andere projecten of activiteiten, of aan een verandert activiteitsniveau binnen de installatie van de subsidieontvanger waaronder de NIKI-installatie valt.

De RVO vergelijkt de aangeleverde informatie met gegevens van de Nederlandse emissieautoriteit. Indien in het afgelopen jaar overtollige dispensatierechten zijn verhandeld, heeft dit gevolgen voor de subsidiehoogte. De subsidie zal worden verlaagd met het aantal verhandelde dispensatierechten, vermenigvuldigt met het tarief van de CO₂-heffing van het voorafgaande jaar.

3.3.8. Combinatie met andere subsidies

De NIKI-subsidie kan niet gecombineerd worden met andere nationale subsidieregelingen. Hiermee is het dus niet mogelijk om bestaande subsidieregelingen te stapelen met een NIKI-subsidie. Technieken die in de SDE++ passen mogen onderdeel zijn van een NIKI-project, maar de investeringskosten van deze technieken mogen niet meer dan 10 procent van de totale investeringskosten van het NIKI-project bedragen.

3.3.9. Looptijd van de subsidie

De projecten die worden ondersteund door de NIKI zijn vergelijkbaar met het type projecten dat wordt ondersteund vanuit het EU IF. Om een gelijk speelveld te waarborgen binnen Europa is de looptijd voor de exploitatieactiviteiten van de NIKI gelijk aan die binnen het EU IF, namelijk tien jaar. De totale looptijd van een NIKI-project is veertien jaar.

4. Consultatie doelgroep [PM]

5. Staatssteun

Paragrafen 4.1 en 4.4 van Richtsnoeren staatssteun ten behoeve van milieubescherming en energie 2022 (PbEU, 2022, C80/1) geven lidstaten de mogelijkheid steun voor de reductie en verwijdering van broeikasgasemissies en voor hulpbronnefficiëntie en voor de transitie naar een circulaire economie te verlenen aan ondernemingen.

Overeenkomstig artikel 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) is deze regeling ter goedkeuring voorgelegd aan de Europese Commissie. Deze regeling wordt gerechtvaardigd door staatssteunmaatregel **[PM]**.

6. Regeldruk

De inhoudelijke aanpassing en openstelling van de NIKI hebben effecten op de regeldruk. Alle aanvragers van subsidie moeten een aanvraagformulier inclusief projectplan en projectbegroting indienen. Alle ontvangers van subsidie zijn daarna met de gebruikelijke taken belast, die onder meer terug te vinden zijn in de RNES en het Kaderbesluit. Er wordt niet afgeweken van de standaardbepalingen en standaardformulieren die zijn ingericht op minimale administratieve lasten. Zo hoeven er geen voorschotaanvragen te worden ingediend, omdat voorschotten automatisch worden uitgekeerd. Voor tussentijdse rapportages geldt een maximum van één rapportage per jaar conform het Kaderbesluit. De administratieve lasten, zoals het aanleveren van controleverklaringen bij de aanvraag om subsidievaststelling, komen voort uit het Kaderbesluit.

Voor de openstelling van de subsidiemodule NIKI worden in totaal circa vijftien aanvragen verwacht, waarvan naar verwachting voor circa drie tot vier aanvragen subsidie zal worden verleend. De administratieve lasten worden geschat op € 407.158. Dat is 0,19 procent van het totaal beschikbare subsidieplafond van € 211.000.000.

Een concept van deze regeling is ter advisering aan het Adviescollege toetsing regeldruk (hierna: ATR) voorgelegd. Het ATR heeft het dossier **[PM]**.

Of:

De regeling is ter toetsing voorgelegd aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR). Het ATR heeft het dossier niet geselecteerd voor een formeel advies, omdat de gevolgen voor de regeldruk toereikend in beeld zijn gebracht.

7. Evaluatie

De NIKI wordt na het eerste jaar geanalyseerd en mogelijk naar aanleiding daarvan aangepast. Omdat niet (zoals wel in de SDE++ het geval is) gewerkt wordt met vooraf gedefinieerde technologieën, worden technologische ontwikkelingen automatisch meegenomen en wordt de NIKI hierop aangepast. Daarnaast zijn de volgende momenten voorzien om de NIKI te evalueren:

Tussentijdse evaluatie 2027

Tijdens dit monitormoment worden de aanvragen die in 2025 en 2026 gedaan zijn geanalyseerd en wordt gekeken welke lessen hieruit kunnen worden getrokken. Zo zal er onder andere worden gekeken welke verschillende typen projecten worden gestimuleerd door de NIKI. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is of er bepaalde technologieën zijn die een onevenredige grote claim doen op de jaarlijkse budgetten en hoe de verhouding tussen type emissiereductieprojecten er uit ziet. Ook zal bekeken worden welke (type) bedrijven deelnemen aan de NIKI. Op basis van dit monitormoment wordt bepaald welke wijzigingen van de NIKI wenselijk zijn om het instrument aan te passen.

Tussentijdse evaluatie 2029

In deze evaluatie wordt onder andere gekeken naar de mate waarin de projecten die subsidie hebben ontvangen in de 2025 ronde zijn gerealiseerd.

8. Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst. Met deze datum van inwerkingtreding wordt afgeweken van de systematiek van de vaste verandermomenten, inhoudende dat ministeriële regelingen met ingang van de eerste dag van elk kwartaal in werking treden en minimaal twee maanden voordien worden bekendgemaakt. Dat kan in dit geval worden gerechtvaardigd doordat de doelgroep gebaat is bij spoedige inwerkingtreding.

II. ARTIKELEN

De artikelen in deze regeling worden hieronder waar nodig toegelicht.

Artikel 1, onderdeel A

Met dit onderdeel wordt de subsidietitel Nationale Investeringsregeling Klimaatprojecten Industrie geïntroduceerd in titel 4.8 van de RNES.

Titel 4.8. Nationale Investeringsregeling Klimaatprojecten Industrie (NIKI)

Artikel 4.8.1. Begripsbepalingen

Dit artikel bevat de voor deze titel relevante begripsbepalingen.

Zo zijn bijvoorbeeld de begrippen industriële onderneming en NIKI-project opgenomen, zodat duidelijk is aan wie en waarvoor subsidie verstrekt kan worden.

Artikel 4.8.2. Subsidieverstrekking

De subsidie kan worden aangevraagd door een ondernemer die een industriële onderneming drijft en die voor eigen rekening en risico een NIKI-project zal uitvoeren.

Artikel 4.8.3. Verdeling van het subsidieplafond en hoogte subsidie

In het eerste lid is bepaald op welke wijze het subsidieplafond wordt verdeeld. Dat vindt plaats op volgorde van rangschikking van de aanvragen. Op deze wijze worden projecten hoger gerangschikt naarmate deze efficiënter bijdragen aan de doelstelling van deze titel. Hoe hoger een project wordt gerangschikt, hoe eerder het project voor subsidie in aanmerking komt. In aansluiting op artikel

4.8.7 worden aanvragen door de minister waarop niet afwijzend is beslist hoger gerangschikt naarmate de subsidie-intensiteit lager is.

Alleen aan de projecten die na de rangschikking binnen het subsidieplafond passen, wordt subsidie verleend. Voor verdere toelichting zie paragraaf 3.2.4 van het algemene deel van deze toelichting. In het tweede lid is voor deze titel aangegeven welke maximale steunintensiteit en welk minimum en maximum subsidiebedrag voor de subsidiabele kosten gehanteerd worden. Per NIKI-project bedraagt de subsidie minimaal € 30.000.000 en ten hoogste het voor de betreffende openstelling geldende subsidieplafond. Wat betekent dat indien het subsidieplafond bijvoorbeeld € 250.000.000 zou bedragen er nooit meer subsidie dan € 250.000.000 verstrekt kunnen worden.

Indien door toekenning van hoger gerangschikte aanvragen een restbudget van minder dan € 30.000.000 overblijft is het mogelijk dat een subsidie lager dan € 30.000.000 wordt verstrekt (lid 3). Voor verdere toelichting zie paragraaf 3.3.3 van het algemene deel van deze toelichting.

Artikel 4.8.4. Subsidiabele kosten

Niet alle investerings- en exploitatiekosten komen in aanmerking voor subsidie. De hoofdregel is dat het gaat om kosten die redelijkerwijs gemaakt moeten worden om de activiteiten uit het NIKI-project uit te voeren, de zogenaamde subsidiabele kosten (artikel 10, eerste lid, van het Kaderbesluit). De subsidiabele kosten worden berekend in overeenstemming met de rekenmethode opgenomen in de rekenmethode voor de NIKI-subsidieberekening die op de website van RVO is geplaatst. Voor verdere toelichting zie paragraaf 3.2.8 van het algemene deel van deze toelichting.

De basis voor de steunverlening is het bod. Het bod is de gevraagde subsidie-intensiteit, uitgedrukt in subsidie per vermeden ton CO₂. Het bod wordt onderbouwd door de correcte toepassing van de rekenmethode dat op de website van RVO is geplaatst, en de NIKI CO₂ reductiemethode, bedoeld in bijlage 4.8.3. Naast het bod zal de aanvrager ook de gevraagde totale subsidie vermelden dat tot stand komt door het bod te vermenigvuldigen met de geprognostiseerde totale hoeveelheid eenheden per NIKI-product van het NIKI-project.

De toegekende subsidie bedraagt maximaal 100 procent van de gevraagde subsidie.

Artikel 4.8.5. Realisatietermijnen

De termijn waarbinnen de activiteiten dienen te worden voltooid is veertien jaar (eerste lid). Indien uit de subsidieaanvraag en bijhorende verklaringen blijkt dat het NIKI-project niet uiterlijk binnen veertien jaar gerealiseerd zou kunnen worden, wordt de subsidie afgewezen op grond van artikel 23, aanhef en onderdeel b, van het Kaderbesluit. Er is voor deze termijn gekozen, omdat de verwachting is dat een NIKI-project binnen deze realisatietermijn kan worden afgerond.

Het tweede lid bepaalt dat met de uitvoering van de gesubsidieerde investeringsactiviteiten wordt gestart binnen zes maanden na subsidieverlening. Met de uitvoering van de gesubsidieerde investeringsactiviteiten wordt gestart door de eerste vaste toezegging die een investering onomkeerbaar maakt. Denk daarbij aan het bestellen van uitrusting of van start gaan met bouwwerkzaamheden. Niet als start met de uitvoering van de gesubsidieerde investeringsactiviteiten wordt gezien de aankoop van gronden en voorbereidende werkzaamheden, zoals het verkrijgen van vergunningen en de uitvoering van voorbereidende haalbaarheidsstudies.

In het derde lid is bepaald dat de NIKI-installatie(s) uiterlijk binnen vier jaar na de start van het NIKI-project in gebruik is dan wel zijn genomen. Daarmee wordt gewaarborgd dat de bouw van de installatie(s) doorgang krijgt en de emissiereductie tijdens het NIKI-project behaald wordt.

De exploitatieactiviteiten lopen van de ingebruikname van de NIKI-installatie(s) en de subsidie voor de exploitatieactiviteiten wordt voor tien jaar verstrekt (vierde lid).

In het vijfde lid is bepaald dat de termijnen uit het eerste, tweede, derde en vierde lid, op verzoek van de subsidieontvanger door de minister verlengd kunnen worden, indien dit naar het oordeel van de minister passend en geboden is. Deze bevoegdheid volgt uit artikel 37, derde lid, van het Kaderbesluit, waarin de bevoegdheid aan de minister wordt gegeven om in geval van vertraging

van de uitvoering van de activiteiten of het essentieel wijzigen daarvan ontheffing te verlenen van de verplichting om de activiteiten overeenkomstig het projectplan van de subsidieontvanger uit te voeren.

Artikel 4.8.6. Afwijzingsgronden

De minister wijst de subsidie af in de gevallen bedoeld in de artikelen 22 en 23 van het Kaderbesluit. Zo wijst de minister de subsidie onder andere af indien de aanvraag niet voldoet aan de in het Kaderbesluit of in de RNES gestelde regels (artikel 22, eerste lid, onderdeel a, van het Kaderbesluit). Een voorbeeld hiervan is als een industriële onderneming een aanvraag indient voor een project *zonder* de berekening van de CO₂-emissiereductie te overleggen.

Daarnaast zijn in dit artikel aanvullende afwijzingsgronden opgenomen.

Indien de subsidieverlening in strijd is met Richtsnoeren staatssteun ten behoeve van klimaat, milieubescherming en energie 2022 (2022/C 80/01) wordt de aanvraag door de minister afgewezen (onderdeel a).

Ook wordt een aanvraag afgewezen, indien de aanvrager van de subsidie geen investeerder is in de NIKI-installatie(s) waarin wordt geïnvesteerd (onderdeel b).

Indien de investeringskosten minder dan twintig procent bedragen van de investerings- en verdisconteerde exploitatiekosten samen, dan wordt de aanvraag tevens afgewezen (onderdeel c).

Voor de haalbaarheid van het NIKI-project wordt gekeken naar financiële, economische, technische en exploitatie haalbaarheid (onderdeel d). Bij de financiële haalbaarheid wordt getoetst of het NIKI-project financieel levensvatbaar is. Hiervoor zal bij de subsidieaanvraag een kosten-batenanalyse van het NIKI-project dienen te worden overlegd. Het voorspelt ook de verwachte return on investment (ROI), alsook eventuele financiële risico's. Bij de economische haalbaarheid wordt gekeken naar de toeleveringsketen van grondstoffen en de markt voor producten (eindproduct of halffabrikaat). Het marktonderzoek bevat een marktanalyse, een uitsplitsing van de marktconcurrentie en verkoopprognoses. Voor de technische haalbaarheid zijn onder andere de beschrijving van de installatie, de bedrijfsparameters, de motivering voor de gebruikte technologie en rechtvaardiging van de technologiekeuze voor het NIKI-project vereist om aan te tonen dat het proces op de voorgestelde locatie zal werken. Tot slot, bij de exploitatie haalbaarheid wordt beoordeeld of het aannemelijk is dat de subsidieaanvrager het NIKI-project al dan niet kan voltooien, bijvoorbeeld of de subsidieaanvrager beschikt over de middelen, de vaardigheden en de competenties die nodig zijn om het NIKI-project te voltooien.

Op grond van onderdeel e wordt een aanvraag afgewezen, indien binnen het NIKI-project een techniek is gedefinieerd die valt onder een categorie opgenomen in de Regeling aanwijzing categorieën duurzame energieproductie en klimaattransitie en waarvan de investeringskosten tien procent of meer van de totale subsidiabele investeringskosten van het NIKI-project bedragen.

Indien voor de techniek subsidie is aangevraagd op grond van het Besluit stimulering duurzame energieproductie en klimaattransitie, wordt de aanvraag ook afgewezen (onderdeel f).

Op grond van onderdeel g wordt de aanvraag afgewezen indien de subsidie-intensiteit meer dan 300 Euro/ton CO₂ bedraagt. Voor verdere toelichting zie paragraaf 3.2.3 van het algemene deel van deze toelichting.

In onderdelen h en i is bepaald dat een aanvraag wordt afgewezen, indien de opgevoerde kosten niet aannemelijk zijn of indien een ongeschikt referentieproduct is gekozen om de kosten te berekenen.

Op grond van onderdeel j wordt een aanvraag afgewezen, indien de berekening van de CO₂-emissiereductie van onvoldoende kwaliteit is of zeer grote gevoeligheden bevat die onvoldoende beschreven zijn. Als bij de beoordeling blijkt dat de voorgeschreven NIKI CO₂-emissiereductieberekeningmethode niet goed is gevolgd, wordt de aanvraag afgewezen. Bij onvoldoende kwaliteit kan bijvoorbeeld gedacht worden aan gebrekkige onderbouwing van data in

de massa- en energiebalans of gekozen emissiefactoren, of rekenfouten, bijvoorbeeld bij het omrekenen van variabelen in andere eenheden. Van zeer grote gevoeligheden is bijvoorbeeld sprake indien een variabele sterk afhankelijk is van een specifieke situatie en deze variabele de uitkomst van de berekening sterk beïnvloed. In een dergelijk geval dient de ingevoerde data onderbouwd te worden, met beschrijving van de onzekerheid en wat eraan gedaan is om het risico op een onrealistische uitkomst te beperken.

Wordt subsidie aangevraagd voor een investering in een NIKI-installatie(s) die de subsidieaanvrager in staat stelt alleen maar te voldoen aan bindende Unienormen die reeds van kracht zijn of die niet verder gaat dan de gevestigde commerciële praktijk die algemeen in de gehele Unie en in alle technologieën wordt toegepast, dan wordt de aanvraag eveneens afgewezen (onderdeel k).

Verder wordt een aanvraag afgewezen, indien het niet aannemelijk is dat de NIKI-installatie(s) waarvoor subsidie is aangevraagd na tien jaar zonder subsidie operationeel blijft respectievelijk blijven. De aanvrager dient bijvoorbeeld te onderbouwen dat hoge kosten voor grondstoffen, die er op moment van aanvraag voor zorgen dat het project subsidie behoeft, met de tijd zullen dalen, blijkend uit trends van de afgelopen jaren of prognoses van gerenomeerde instanties zoals PBL (onderdeel l).

Ook wordt een aanvraag afgewezen, indien het NIKI-project niet past in een reeks activiteiten die uiterlijk in 2050 bij de aanvrager zullen leiden tot een fossielvrije klimaat-neutrale productie blijkend uit het projectplan, bedoeld in artikel 4.8.9, tweede lid, van de RNES (onderdeel m).

Tot slot dient het NIKI-project te voldoen aan het principe van Do no significant harm (onderdeel n).

Artikel 4.8.7. Rangschikkingscriterium

In dit artikel is bepaald dat de rangschikking van de aanvragen plaatsvindt aan de hand van bod, de subsidie-intensiteit die is opgenomen in de subsidieaanvraag. Hoe lager de subsidie-intensiteit, hoe hoger de aanvraag eindigt. Dit betekent dat de minister, beginnend met de hoogst gerangschikte aanvraag, subsidies verleent totdat het plafond is bereikt. Hij wijst aanvragen af voor zover het subsidieplafond door het totaal van hoger gerangschikte aanvragen is bereikt. Voor verdere toelichting zie paragraaf 3.2.3 van het algemene deel van deze toelichting.

Artikel 4.8.8. Verplichtingen subsidieontvanger

De subsidieontvanger dient zich te houden aan de algemene verplichtingen op grond van de artikelen in hoofdstuk 11, paragraaf 1, van het Kaderbesluit.

Conform de vereisten van artikel 4.8.8 van de RNES, dient de subsidieontvanger de voortgang en uitkomsten van het NIKI-project bij te houden en te beoordelen. Dit gebeurt via twee rapportages:

- ten eerste, een jaarlijkse rapportage over de voortgang van de investeringen, met betrekking tot de voorschotactiviteiten, zoals aangegeven in artikel 4.8.10 van de RNES dat zich richt op de mijlpalen van het project (eerste lid, onderdeel a);
- ten tweede, een jaarlijkse rapportage na de ingebruikname van de NIKI-installatie(s), over de voortgang van de exploitatieactiviteiten, met betrekking tot de voorschotactiviteiten, zoals aangegeven in artikel 4.8.11 van de RNES dat een voorziening voor herziening van de maximale steunbedragen omvat, in overeenstemming met de op het moment van indiening van de aanvraag geldende rekenmethode voor de NIKI-subsidieberekening die op de website van RVO is geplaatst (eerste lid, onderdeel b). Voor deze rapportage is in sommige jaren ook een externe verificatie door een geregistreerde accountant of accountant-administratieconsulent noodzakelijk (vierde lid).

In het derde lid is bepaald dat indien overtollige dispensatierechten zijn verhandeld de opbrengst daarvan met gebruikmaking van het op dat moment geldende tarief van de CO₂-heffing in mindering gebracht op het subsidiebedrag. Voor verdere toelichting zie paragraaf 3.3.7 van het algemene deel van deze toelichting.

In het vijfde lid is bepaald dat subsidieontvangers, in overeenstemming met artikel 37 van het Kaderbesluit, een wijzigingsverzoek moeten indienen, indien er essentiële wijzigingen van het

NIKI-project optreden. Dit kan bijvoorbeeld een verandering in kosten betreffen, of de noodzaak om het NIKI-project anders uit te voeren dan in de aanvraag omschreven. De subsidieontvanger dient eerst toestemming te vragen, voordat wijzigingen mogen worden doorgevoerd. Hij dient daarbij uit te leggen waarom de wijziging noodzakelijk is binnen het NIKI-project. Een wijzigingsverzoek voor de uitvoering van het NIKI-project is bijvoorbeeld nodig als de CO₂-emissiereductie van het project door de wijziging wordt beïnvloed, doordat de subsidieontvanger bijvoorbeeld van plan is om andere inputs of een andere samenstelling van inputs te gebruiken. In een dergelijk geval dient de subsidieontvanger bij het wijzigingsverzoek een aangepaste berekening van de CO₂-emissies toe te voegen, waarin de wijziging is verwerkt. Indien het NIKI-project door de wijziging een slechtere positie in de rangschikking had bereikt, wordt het verzoek afgewezen. Dit geldt niet voor wijzigingen in de productieoutput, omdat hier jaarlijks op wordt gemonitord en bijgesteld. In de beschikkingsbrief worden verdere richtlijnen opgenomen hoe RVO met wijzigingsverzoeken omgaat.

In het zesde lid is bepaald dat de subsidieontvanger zijn medewerking verleent aan een evaluatie van effecten van het door hem uitgevoerde NIKI-project. De subsidieontvanger verleent alleen zijn medewerking, indien dat van hem kan worden verlangd.

Tot slot is in het zevende lid bepaald dat de subsidieontvanger de eigenaar is van de NIKI-installatie of -installaties waarin wordt geïnvesteerd en dat ook blijft gedurende de investerings- en exploitatiefase.

Artikel 4.8.9. Informatieverplichtingen subsidieaanvraag

In dit artikel zijn de informatieverplichtingen opgenomen ten aanzien van de gegevens die de aanvraag voor subsidie moet bevatten of waarvan deze vergezeld dient te gaan. Met de gevraagde gegevens moet een goede inschatting gemaakt kunnen worden of het project aan de doelstelling van deze regeling zou voldoen.

Verder dient de subsidieaanvraag vergezeld gaan van een projectplan (eerste lid, onderdeel e). In het tweede lid is bepaald welke onderdelen het projectplan in ieder geval dient te bevatten. Deze informatie is nodig om een gedetailleerd inzicht te krijgen op welke wijze het project uitgevoerd gaat worden en welke kosten hieraan gekoppeld zijn, alsook de besluitvormingscriteria op basis waarvan tot een go/no go besloten wordt. Bij de subsidievaststelling kan beoordeeld worden of de mijlpalen gehaald zijn.

Ook gaat een subsidieaanvraag vergezeld van een klimaatplan (eerste lid, onderdeel f). In het derde lid is bepaald welke onderdelen het klimaatplan in ieder geval dient te bevatten. Tot slot is van belang dat op grond van artikel 19, eerste lid, van het Kaderbesluit een aanvraag voor subsidie moet worden ingediend met gebruikmaking van een middel dat beschikbaar wordt gesteld. Dit middel zal aan het begin van de openstellingsperiode beschikbaar worden gesteld via www.rvo.nl. Concreet betekent dit dat er een aanvraagformulier voor de aanvraag voor subsidie en benodigde formats beschikbaar worden gesteld.

Bij de aanvraag van de subsidie dient de aanvrager een aantal zaken te overleggen, zodat RVO kan controleren of er recht op subsidiëring bestaat en hoe hoog deze moet uitvallen.

Artikel 4.8.10. Voorschot investeringsactiviteiten

Een voorschot voor investeringsactiviteiten wordt verstrekt conform artikel 46, zesde lid, van het Kaderbesluit (eerste lid). Dat betekent dat de hoogte van het maximaal voor subsidie in aanmerking komende bedrag waarover het voorschotpercentage genomen wordt, berekend wordt door de in de periode tussen twee mijlpalen te maken subsidiabele kosten te vermenigvuldigen met het voor deze regeling geldende subsidiepercentage en te delen door het aantal voorschotmomenten in deze periode. Het subsidiepercentage voor deze regeling is 100 procent. Het voorschotpercentage wijkt af van het voorschotpercentage genoemd in het vierde lid van artikel 46 van het Kaderbesluit en mag niet hoger zijn dan het laagste van de volgende bedragen die bij aanvraag met de NIKI rekenmethode zijn berekend:

- 40 procent van de gevraagde subsidie; of

- de totale investeringskosten bij aanvraag.

Artikel 4.8.11. Voorschot exploitatieactiviteiten

Een voorschot voor exploitatieactiviteiten wordt verstrekt conform artikel 46, zevende lid, van het Kaderbesluit. De hoogte van het maximaal voor subsidie in aanmerking komende bedrag wordt berekend door de volgens het plan in de gehele subsidieperiode te maken subsidiabele kosten te vermenigvuldigen met het voor deze regeling geldende subsidiepercentage en te delen door het aantal voorschotmomenten in deze periode. Over dat bedrag wordt het voorschotpercentage van 90 procent genomen (artikel 46, vierde lid, van het Kaderbesluit).

Artikel 4.8.12. Bijstelling voorschot exploitatieactiviteiten

Het voorschot wordt bijgesteld binnen zes maanden na afloop van het kalenderjaar aan de hand van de jaarlijkse rapportage, bedoeld in artikel 4.8.8, eerste lid, onderdeel b, van de RNES, conform de op het moment van indiening van de aanvraag geldende rekenmethode voor de NIKI-subsidieberekening die op de website van de RVO is geplaatst (eerste lid).

Als blijkt dat de subsidieontvanger nog recht heeft op een deel van zijn voorschot of dat de som van de maandelijkse bedragen juist meer is dan waar hij recht op heeft, kan de minister ofwel het te weinig betaalde bedrag binnen zes weken na de datum van de bijstelling aan de subsidieontvanger uitbetalen, met dien verstande dat het maximaal te verstrekken voorschotbedrag voor de totale subsidieperiode niet wordt overschreden, ofwel bij de bijstelling verrekenen met nog te verstrekken maandelijkse bedragen (tweede en derde lid). Voor verdere toelichting zie paragraaf 3.3.6.1 van het algemene deel van deze toelichting.

Artikel 4.8.13. Aanvraag subsidievaststelling

Artikel 50, tweede lid, van het Kaderbesluit bepaalt waar de aanvraag tot subsidievaststelling in ieder geval van vergezeld gaat. Zo ook een eindverslag omtrent de uitvoering van de resultaten van de activiteiten (artikel 50, tweede lid, onderdeel a, van het Kaderbesluit). Met dit artikel wordt bepaald wat het eindverslag dient te bevatten.

Artikel 4.8.14. Kennisverspreiding

Op grond van het eerste en tweede lid, dient de subsidieontvanger op verzoek van de minister mee te werken aan het verspreiden van de resultaten van de gesubsidieerde projecten. Zo dient de subsidieontvanger de niet bedrijfsgevoelige kennis en informatie die met het project worden opgedaan, na afloop van het project openbaar bekend te maken in een, naar het oordeel van de minister, kwalitatief voldoende verslag.

In het derde lid wordt geregeld dat de jaarlijkse rapportage, bedoeld in artikel 4.8.8, eerste lid, van de RNES gebruikt kan worden voor de openbare brede verspreiding van de niet-bedrijfsgevoelige kennis en informatie die met het NIKI-project worden opgedaan. Het beschikbaar maken van kennis en leerervaringen die met de projecten opgedaan worden gedurende de looptijd, in plaats van na afloop van een maximaal veertien jaar durende NIKI-project, kan de verdere implementatie van dergelijke projecten versnellen en de kosten voor navolgers verlagen doordat geleerd kan worden van andere projecten. Door de rapportage kan de minister deze informatie centraal beschikbaar stellen en kan de voortgang van de projecten beter gevolgd worden

Artikel 4.8.15. Staatssteun

Overeenkomstig artikel 108, van het VWEU is deze titel ter goedkeuring voorgelegd aan de Europese Commissie. In paragraaf 5 van het algemeen deel van de toelichting is dit nader toegelicht.

Artikel 4.8.16. Vervaltermijn

In artikel 4.10, tweede lid, van de Comptabiliteitswet 2016 is bepaald dat subsidieregelingen een vervaltermijn van maximaal vijf jaren bevatten. Met artikel 4.8.17 wordt invulling aan voormelde bepaling gegeven.

Titel 4.8 van de RNES en bijlage 4.8.1 vervallen per **[PM]**. De bepalingen in titel 4.8 blijven uiteraard na het vervallen van toepassing op subsidies die op grond van deze titel zijn uitgekeerd,

en op aanvragen die voor die tijd zijn ingediend. Te zijner tijd zal bezien worden of het wenselijk is de vervaldatum voor deze titel te verlengen. De (mogelijke) ontwerpregeling inzake een dergelijke verlenging dient, overeenkomstig artikel 4.10, zevende lid, van de Comptabiliteitswet 2016, aan de Tweede Kamer te worden overgelegd.

Artikel I, onderdeel B

Met dit onderdeel wordt bijlage 4.8.1 ingevoegd. Onderdeel A van de bijlage heeft betrekking op de CO₂-equivalentie factoren. Onderdeel B geeft een omschrijving van een NIKI-project.

Artikel II

In artikel II wordt de openstellingsperiode en het subsidieplafond vastgesteld voor deze regeling. Hiertoe wordt de Regeling openstelling EZK- en LNV-subsidies 2025 gewijzigd.

Artikel III

In artikel III wordt de inwerkingtreding geregeld. In paragraaf 8 van het algemeen deel van de toelichting is de inwerkingtreding nader toegelicht.

De Minister van Klimaat en Groene Groei,